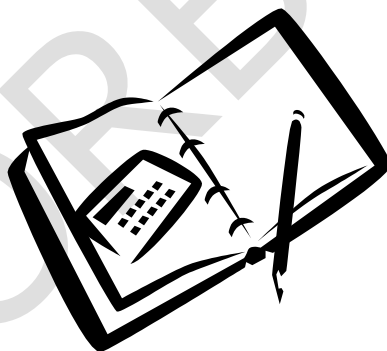

Schrijftips op maat voor [naam]

VOORBEELD

Met plezier heb ik je manuscript gelezen. De gebeurtenissen volgen elkaar in een goed tempo op en daardoor blijft het verhaal spannend. Om je verhaal nog beter te maken, heb ik een aantal tips voor je.

1. Leer de kunst van het weglaten

Er kan meer vlotheid in je verhaal. Kijk daarom kritisch naar wat je weg kunt laten.

1. Oefen door een keer drie willekeurige alinea's uit je verhaal te herschrijven naar maximaal twee zinnen.

Hoe vaker je dit oefent, hoe beter je het onder de knie krijgt.

2. Na het schrijven van je manuscript kun je bovenstaand principe op je hele verhaal toepassen. Je kunt onderstaande gebruiken om je hiermee te helpen. Gebruik het als een leidraad.
 - Kijk naar elk gesprek en elke alinea.
 - Laat op elke pagina vijf zinnen weg. Je mag zelf kiezen welke.
 - Laat in elk hoofdstuk vier gesprekken weg of kort deze in.

Met dit als vuistregel zul je jezelf aanleren om korter, bondiger en daardoor vlotter te schrijven.

2. Show, don't tell

Maak bij omschrijvingen gebruik van het principe 'show, don't tell'. Je vertelt de lezer niet alleen waar de hoofdpersoon is, maar wat de hoofdpersoon

voelt

ruikt

ziet

proeft

denkt

vertelt

Hier een voorbeeld van een omschrijving van een ruimte vanuit dit principe:

Sasja rilde toen ze haar voet in de bak met water stak. De geur van zweetvoeten maakte haar misselijk. Ze durfde niet naar beneden te kijken, waar tientallen visjes aan haar voeten begonnen te knabbelen. "Waar ben ik aan begonnen?" kreunde Sasja. Ze slikte speeksel weg en likte een zoute zweetdruppel van haar lip. Toen keek ze toch naar beneden. Een golf van misselijkheid kwam naar boven toen ze de zwarte zwerm rondom haar voet zag bewegen. Sasja kon het braaksel bijna proeven. Nog nooit had ze zo'n angst gevoeld.

Je kunt volgens dit principe ook een dialoog zo sterk maken dat hij meer uitlegt dan je vanuit vertelperspectief kunt doen.

Voorbeeld uit [] waarin een zin beter wordt door vanuit de *show, don't tell* van de hoofdpersoon te schrijven:

Het winkelen was geweldig. (vanuit vertelperspectief)

Sasja genoot van het winkelen. (gevoel)

3. Voorkom herhalingen

Ik probeer met drie voorbeelden uit te leggen hoe je zelf herhaling kunt ontdekken. Gebruik hiervoor de streepmethode; onderstreep woorden die je vaker terugleest, ook in een andere vorm (Zij sliiep. Hij had al geslapen. = twee keer een vorm van slapen, dus je onderstreept sliiep en geslapen).

Verder kun je, terwijl je dit doet, ook je stuk wat meer inkorten door informatie weg te laten die weinig voor het verhaal doet.

Voorbeeld 1

Ze had erg veel geluk met Thomas. Hun huwelijk was prima. Ze hadden eigenlijk nooit problemen samen. Sasja wist dat lang niet ieder huwelijk zo goed verliep. Ze werkte halve dagen op kantoor en kreeg daar soms de meest vreselijke verhalen van haar collega's te horen. Als ze zulke verhalen hoorde, was ze zich erg bewust van haar eigen situatie waarin alles wel goed verliep.

Strepen

Ze had erg veel geluk met Thomas. Hun huwelijk was prima. Ze hadden eigenlijk nooit problemen samen. Sasja wist dat lang niet ieder huwelijk zo goed verliep. Ze werkte halve dagen op kantoor en kreeg daar soms de meest vreselijke verhalen van haar collega's te horen. Als ze zulke verhalen hoorde, was ze zich erg bewust van haar eigen situatie waarin alles wel goed verliep.

Herschrijven

Ze had erg veel geluk met Thomas. Hun huwelijk was prima. Ze hadden eigenlijk nooit problemen samen. Sasja wist dat **dit lang niet overal zo verliep**. Ze werkte halve dagen op kantoor en kreeg daar soms de meest vreselijke verhalen van haar collega's te horen. **Op zulke momenten** was ze zich **er** erg **van** bewust **hoe veel geluk ze had**.

Voorbeeld 2

Sasja liet niet merken dat ze van deze woorden schrok. Malgrat de Mar? Daar had ze wel eens van gehoord. Het was wel eens op televisie geweest en stond bekend als een echte uitgaansplaats. Er werd veel gedronken. Ze had er al veel over gehoord. “Ik weet het niet,” zei ze aarzelend.

Strepen

Sasja liet niet merken dat ze van deze woorden schrok. Malgrat de Mar? Daar had ze wel eens van gehoord. Het was wel eens op televisie geweest en stond bekend als een echte uitgaansplaats. Er werd veel gedronken. Ze had er al veel over gehoord. “Ik weet het niet,” zei ze aarzelend.

Herschrijven

Sasja liet niet merken dat ze van deze woorden schrok. Malgrat de Mar? [Als ze de verhalen mocht geloven, dan ging het in die kustplaats om niets anders dan uitgaan, drank en seks.](#) “Ik weet het niet,” zei ze aarzelend.

NOOT: Hiermee geef je ook aan dat de hoofdpersoon over de bestemming heeft gehoord. Dit is weer een voorbeeld van *show, don't tell*. Laat uit de reactie of een korte omschrijving merken wat je wilt vertellen. En: vergis je niet in de lezer. Die kan voor zichzelf heel veel invullen, ook als je weinig zegt.

Voorbeeld 3

Het lopen naar de gate was een behoorlijk stuk. Ze maakten vooral gebruik van de platte lopende banden in de hallen, waarbij je door een vriendelijke stem werd gewaarschuwd bij het einde van de band. Vlak bij de gate was inderdaad een plek waar je kon zitten om te kletsen. Het was er niet druk en Sasja en Thomas kozen een plekje waar ze konden zitten.

Strepen

Het lopen naar de gate was een behoorlijk stuk. Ze maakten vooral gebruik van de platte lopende banden in de hallen, waarbij je door een vriendelijke stem werd gewaarschuwd bij het einde van de band. Vlakbij de gate was inderdaad een plek waar je kon zitten om te kletsen. Het was er niet druk en Sasja en Thomas kozen een plekje waar ze konden zitten.

NOOT: Het eerste deel van dit stuk heeft niet veel relevantie voor het verhaal. Ben je nog nooit op Schiphol geweest, dan is het informatief (alhoewel het bij het verhaal niet zo past). De meeste mensen zijn echter wel op Schiphol geweest en voor hen is dit stukje informatie niet nodig. Dit hele stuk kun je voorzien van extra informatie én in één zin samenvatten.

Je kunt er eventueel nog beleving aan toevoegen door wel de banden te noemen, maar spelenderwijs. Voelt Sasja zich opgejaagd? Onrustig? Gespannen? Blij? Opgewonden?

Herschrijven (kort)

Bij de gate bleek het nog rustig en Sasja en Thomas kozen een ruime plek bij het raam, zodat ze de vliegtuigen konden bekijken.

Herschrijven (beleving)

Sasja stapte op een van de lopende banden naar de gate. Ze maakte een sprongetje toen ze de eerste keer een vriendelijke vrouwenstem 'mind your step!' hoorde zeggen vanuit de band. Schiphol voelde zo gejaagd aan. Zouden ze nog ver moeten lopen? Na drie lopende banden begon Sasja zich wat onrustig te voelen. Gelukkig bleek het bij de gate rustig en konden zij en Thomas bij de grote ramen zitten, zodat ze uitzicht hadden op de vliegtuigen.